



**ÖSTERSUNDS
KOMMUN**

STAAREN TJÆLTE

Granskningsrapport

**GRUNDLÄGGANDE GRANSKNING
AV JÄMTLANDS RÄDDNINGS-
TJÄNSTFÖRBUND**

Innehållsförteckning

1	INLEDNING	3
1.1	BAKGRUND.....	3
1.2	SYFTE	3
1.3	AVGRÄNSNING	3
1.4	REVISIONSKRITERIER	4
1.5	ANSVARIG NÄMND/STYRELSE.....	4
1.6	METODER.....	4
2	RESULTAT AV GRANSKNINGEN	5
2.1	VERKSAMHETEN.....	5
2.1.1	Ändamål enligt förbundsordning.....	5
2.1.2	Verksamhetsplan.....	5
2.1.3	Uppföljning av verksamhetsplan/budget.....	5
2.1.4	Uppföljning av verksamhetskrav i ägardirektiven	6
2.1.5	Nämndens löpande uppdrag till förbundsledning	7
2.1.6	Uppföljningar inom förbundets verksamhetsområde.....	7
2.1.7	Bedömning	7
2.2	EKONOMI	7
2.2.1	Bedömning	8
2.3	INTERN KONTROLL	8
2.3.1	Bedömning	8
2.4	VIDTAGNA ÅTGÄRDER UTIFRÅN FÖREGÅENDE ÅRS REKOMMENDATIONER	9
2.4.1	Bedömning	9
3	BEDÖMNING	10

1 INLEDNING

1.1 BAKGRUND

Förbundets revisorer granskar årligen i den omfattning som följer av god revisionssed all verksamhet som bedrivs inom förbundets verksamhetsområde. Revisorerna prövar om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Förbundet ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige och direktionen bestämt, samt de föreskrifter som gäller för verksamheten följs. De ska även se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt.

Den grundläggande granskningen genomförs varje år och är till sin karaktär en löpande insamling av fakta och iakttagelser. Granskningens upplägg har anpassats till Skyrevs vägledning för grundläggande granskning.

1.2 SYFTE

Syftet med den grundläggande granskningen är att ge underlag för revisorerna att uttala sig om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt sätt, om verksamheten sköts på ett ekonomiskt tillfredställande sätt och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Revisionsfrågor

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Har förbundet bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt?
 - Verksamheten har genomförts enligt förbundsordning och lagstiftning
 - Förbundet har agerat för att säkerställa att målen i verksamhetsplanen uppfylls.
 - Det finns processer för planering, genomförande och uppföljning.
- Har förbundet en ändamålsenlig styrning, uppföljning och rapportering av sin ekonomi?
 - Förbundet styr verksamheten så att verksamheten bedrivs inom de ekonomiska ramarna.
 - Det finns en tillräcklig och kontinuerlig uppföljning av ekonomin.
 - Förbundet har agerat vid budgetavvikelser.
- Har förbundet sett till att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig?
 - Det finns ett systematiskt arbete med intern styrning och kontroll.
 - Det finns kontroller och riskhantering inom väsentliga områden.
 - Arbetet med intern kontroll är en integrerad del av organisation, system och löpande arbete.
- Har åtgärder vidtagits utifrån de rekommendationer som lämnades i föregående års grundläggande granskning?

1.3 AVGRÄNSNING

Granskningen är avgränsad till verksamhetsåret 2025.

1.4 REVISIONSKRITERIER

Uppfylls kraven i:

- Kommunallagen (2017:725)
- Förbundsordning
- Budget och verksamhetsplan 2024
- Fullmäktigebeslut

1.5 ANSVARIG NÄMND/STYRELSE

Granskningen avser Jämtlands räddningstjänstförbund

1.6 METODER

Granskningen har genomförts i enlighet med God revisionssed i kommunal verksamhet 2022 och Skyrevs vägledning för grundläggande granskning. I granskningen används ett standardiserat granskningsprogram där samtliga beslutsunderlag och dokument som ligger till grund för gjorda bedömningar dokumenteras. Granskningsprogrammet bifogas den slutliga rapporten.

2 RESULTAT AV GRANSKNINGEN

2.1 VERKSAMHETEN

Revisionsfråga: Har förbundet bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt?

2.1.1 Ändamål enligt förbundsordning

Enligt förbundsordning är ändamålet med kommunförbundet att svara för medlemskommunernas skyldigheter och befogenheter vad gäller räddningstjänst enligt lagen (2003:78) om skydd mot olyckor, skyldigheter och befogenheter enligt lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor och annan därtill anknuten verksamhet.

Utöver ovan angivna uppgifter kan en, flera eller alla medlemskommuner uppdra åt förbundet att svara för viss annan verksamhet om denna har anknytning till förbundets övriga uppgifter och verksamhetsområde.

Verksamhetens mål enligt ägardirekten är:

- Syftet med förbundet är att optimera nyttjandet av resurser för kommunal räddningstjänst som återfinns i ägarkommunerna. Verksamheten ska inriktas på att ge människors liv, hälsa och egendom samt miljön med hänsyn till de lokala förhållandena ett tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor.
- Målet att leverera bra service och efterfrågade tjänster till alla som bor i och besöker våra ägarkommuner. Förbundet arbetar därför ur ett helhetsperspektiv där all verksamhet ytterst syftar till att bidra till medborgarnas och besökarnas trygghet och säkerhet. En helhet, som förutom en god service, också ska borga för en god ekonomisk hushållning med förbundets resurser.

Av ägardirektiven framgår speciella **verksamhetskrav** för förbundet. Kraven återfinns delvis i förbundets egna mål och följs upp i delårsrapport och årsredovisning.

2.1.2 Verksamhetsplan

Förbundet antog budget 2025 i december 2024¹. Till budgeten hör internkontrollplan, fastighetsplan och miljöhandlingsplan. Budgeten innehåller 10 övergripande mål, sex av dem utgår från handlingsprogrammet och har en direkt koppling till LSO. Övriga mål har inte direkt med LSO att göra. Varje mål innehåller flera indikatorer.

Av nämndens mötesplan framgår tidplan för den ekonomiska uppföljningen inklusive verksamhetsplan. Tidplan/årshjul för direktionens övriga ärenden exempelvis olika uppföljningar framgår inte. Vid intervjuer framkommer att det finns ett årshjul som kommuniserats med direktionen men inte fastställts.

2.1.3 Uppföljning av verksamhetsplan/budget

Budget/verksamhetsplan har följts upp i tertialrapporter och årsredovisningen. I den andra tertialrapporten var prognosen att samtliga mål beräknades att bli uppfyllda. I årsredovisningen har förbundet gjort bedömningen att nio av de övergripande målen bedöms vara uppfyllda medan ett mål bedöms som delvis uppfyllt;

- Räddningstjänsten ska verka för en miljömässigt hållbar utveckling. Samtliga indikatorer har uppnåtts men förbundets bedömning är att det bör finnas utrymme för ytterligare aktiviteter och för förnyelse av arbetssätt framgent.

Vidare noterar vi att antalet genomförda tillsyner har ökat jämfört med föregående år men antalet är inte i nivå med kraven i MSBFS 2021:8.

¹ 2024-12-13 § 45

2.1.4 Uppföljning av verksamhetskrav i ägardirektiven

Förbundet gör ingen specifik uppföljning av verksamhetskraven i ägardirektiven. Merparten av kraven ingår i de övergripande målen i verksamhetsplanen. Vi har gjort följande sammanställning av hur förbundet har arbetat med verksamhetskraven i ägardirektiven.

Verksamhetskrav	Aktuellt läge
Principiella frågor Förbundet ska tillse att kommunfullmäktige i respektive medlemskommun får tillfälle att ta ställning innan beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller större vikt fattas.	Ej aktuellt under 2025.
Miljöarbete Förbundet ska i all sin verksamhetsutövning verka för en ekologiskt hållbar utveckling. Förbundet ska aktivt arbeta för att förbättra och utveckla sitt miljöarbete genom att formulera egna målsättningar som sammanställs i handlingsplaner på lokal nivå. Uppföljningen redovisas i samband med delårsrapporter och årsbokslut. Förbundet ska genomföra och kommunicera smarta miljölösningar på kort och lång sikt.	Det finns en årligen uppdaterad miljöhandlingsplan som är kommunicerad med all personal. Antagen december 2024.
Upphandling Förbundet ska samordna sin upphandling med gemensamma nämnden för upphandling och följa den fastställda handlingspolicyn	Förbundet anlitar Upphandlingskontoret
It-verksamhet Förbundet ska ha en av direktionen fastställd policy med rutiner vad gäller informationssäkerhet och IT-säkerhet, där även användarnas ansvar för säkerhet och etik tydliggörs.	Förbundet har en äldre IT-policy, revidering pågår
Personalpolitik Förbundet ska aktivt verka för att arbetsmiljö är stimulerande samt främjar hälsa, trivsel och arbetsglädje. Förbundet ska uppfattas som en attraktiv arbetsgivare. Förbundet har jämställda arbetsplatser.	Andel kvinnor och andelen nöjda medarbetare ingår i förbundets egna mål. Ett arbete pågår med att bygga omklädningsrum för kvinnor.
Säkerhetsskydd Förbundet ansvarar för att följa säkerhetsskyddslagen. Förbundet ska ha en av direktionen fastställd säkerhetsskyddsanalys. Det ska inom förbundet finnas en säkerhetsskyddschef.	Det finns en utsedd säkerhetschef. Samtlig personal som hanterar känslig information är säkerhetsskyddsklassad.
Extraordinära händelser och höjd beredskap Förbundet omfattas av Ledningsplan för respektive kommun. Förbundet har skyldighet att ingå i kommunernas organisationer för extraordinära händelser och att vidta de åtgärder som följer av ledningsplanen. Förbundet ska upprätta plan för extraordinära händelser, revidera planerna årligen planerna ska bygga på riskanalyser inom respektive verksamhet. Förbundet ska i samverkan med ägarkommunerna delta i planeringen för det civila försvar, planering för höjd beredskap, risk- och sårbarhetsanalyserna RSA, samt krisberedskap.	Framgår delvis av förbundets egna mål. Aktuell personal är krigsplacerad. Arbetet med kontinuitetsplanering pågår.

Sammanställningen visar att förbundet på olika sätt arbetar med merparten av verksamhetsdirektiven. När det gäller it- och informationssäkerhetspolicy pågår arbetet med att revidera den nuvarande.

2.1.5 Nämndens löpande uppdrag till förbundsledning

En uppföljning av om direktionens beslut verkställs ingår i internkontrollplanen. Av den uppföljning som görs i årsredovisningen under avsnittet intern kontroll framgår att 12 av 13 direktionsbeslut från 2025 är genomförda/verkställda.

2.1.6 Uppföljningar inom förbundets verksamhetsområde

Direktionen har löpande hållit sig informerade om verksamheten genom informationspunkter på sammanträdena, exempelvis gällande Samverkan MittNorrland, lokalfrågor, organisation för arbete med planering av räddningstjänst under höjd beredskap, RiB-avtalet, återkoppling från ägarsamråd m.m.

2.1.7 Bedömning

Vi bedömer att förbundet i huvudsak har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt.

Direktionen har antagit budget, verksamhetsplan och styrande dokument. Förbundets verksamhet har i huvudsak genomförts enligt förbundsordning, ägardirektiv och lagstiftning. I uppföljningar under året har förbundet bedömt att samtliga mål i verksamhetsplanen skulle uppfyllas, i årsredovisningen har ett mål bedömts som delvis uppfyllt medan övrig har bedömts uppfylla.

Förbundet har processer för planering, genomförande och uppföljning. Budget och uppföljningar har genomförts enligt de tidplaner som framgår av förbundsordning och ägardirektiv.

Direktionen får löpande information om verksamheten. Årsplan finns i mötesplanen men innehåller endast budget och uppföljning av denna.

2.2 EKONOMI

Revisionsfråga: Har förbundet en ändamålsenlig styrning, uppföljning och rapportering av sin ekonomi?

Av förbundsordningen framgår att kostnaderna för kommunalförbundets verksamhet skall, i den mån de inte täcks på annat sätt, täckas med bidrag från förbundsmedlemmarna. Vidare framgår att inget överskridande accepteras av direktionen. Det är fastställt budget som gäller och direktionen har ansvar att detta följs. Om direktionen upptäcker att ett överskridande av budget är på väg att ske, ska direktionen omedelbart besluta om åtgärder för att minska kostnaderna. Av ägardirektiven framgår även att förbundet har rätt att disponera balanserat resultat.

Under verksamhetsåret skall förbundsmedlemmarna få delårsrapporter samt delårsbokslut som visar det faktiska utfallet under perioden och resultatprognos för helåret i enlighet med årliga ägardirektiv.

Av ägardirektiven framgår att direktionen har i uppdrag att räkna fram/utarbete nyckeltal – jämförelser med andra räddningstjänster i syfte att ha underlag för förbättringsåtgärder. Förbundet har genomfört en sådan analys/jämförelse avseende 2024 års kostnader.

Uppföljning under året

Vid första tertialrapporten uppgick det prognostiserade helårsresultatet för 2025 till +0,5 mnkr. Till den andra tertialrapporten hade prognosen förbättrats och uppgick till +1,5 mnkr. Resultatet för 2025 uppgår till +2,2 mnkr. Ytterligare analyser av resultatet framgår av rapporten "Granskning av årsredovisning 2025".

2.2.1 Bedömning

Vi bedömer att förbundet har en ändamålsenlig styrning, uppföljning och rapportering av sin ekonomi.

- Förbundet har antagit budget och genomfört budgetuppföljningar enligt krav i förbundsordning och ägardirektiv.
- Utfallet är bättre än lämnade prognoser under året.

2.3 INTERN KONTROLL

Revisionsfråga: Har förbundet sett till att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig?

Enligt ägardirektiven ska direktionen verka för att en god internkontroll präglar organisationen och förbundets löpande verksamhet. Direktionen ska årligen värdera den interna kontrollen.

Direktionen har antagit internkontrollplan i samband med budgeten för 2025. Vi noterar att 2025 års internkontrollplan har utvecklats jämfört med tidigare och den innehåller sex punkter och omfattar administrativa rutiner som delegationsbeslut, diarieföring, behörigheter m.m.

För varje risk finns kontrollfråga, kontrollansvarig, tidpunkt och metod samt aktivitet. Riskbedömningen redovisas för varje punkt. Samtliga punkter ska återrapporteras i samband med bokslut. Fem ska återrapporteras till förbundschefen och en punkt ska rapporteras till direktionsordförande.

Vi noterar att planen har tagits fram av förbundsledning och direktionen har inte varit delaktig i riskanalysen eller framtagandet av planen.

Av uppföljningen framgår att fem av kontrollpunkterna har kontrollerats utan anmärkning eller med mindre anmärkning. För kontrollpunkten ”Utförande sotning och brand-skyddskontrollen” bedömer direktionen att fristuppfyllnaden inte är tillräcklig.

2.3.1 Bedömning

Vi bedömer att förbundet delvis har sett till att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig.

- Vi ser positivt på den utveckling som gjorts av 2025 års internkontrollplan.
- Direktionen har inte varit delaktig i framtagandet av internkontrollplanen.
- Direktionen får endast en årlig uppföljning av planen.

2.4 VIDTAGNA ÅTGÄRDER UTIFRÅN FÖREGÅENDE ÅRS REKOMMENDATIONER

Vid föregående års grundläggande granskning lämnades ett antal rekommendationer. Nedan görs en avstämning av vilka åtgärder som har genomförts.

Brist/rekommendation	Vidtagen åtgärd
Tidsätta de uppdrag som lämnas till förbundsledningen samt att förtydliga om de förväntas återrapporteras eller inte.	<p>Svar från förbundet Beslutslogg har införts fr.o.m. 1 januari 2026.</p> <p>Vår kommentar: Vi ser positivt på att det införs en beslutslogg.</p>
Fatta tydligare beslut vid budgetavvikelser. Antingen genom att ge direktiv till förbundsledningen, alternativt att begära utökat anslag från medlemskommunerna.	Ej aktuellt eftersom inga avvikelser har redovisats under 2025.
Säkerställa att direktionen både involveras i riskanalyser och uppföljning av internkontrollplanen.	<p>Svar från förbundet Direktionen är inte delaktiga i riskanalysen.</p> <p>Vår kommentar: Vår synpunkt kvarstår.</p>
Överväga en mer frekvent uppföljning av internkontrollplanen.	<p>Svar från förbundet Redovisas i samband med årsredovisningen.</p> <p>Vår kommentar: Internkontrollplanen följs upp en gång årligen enligt tidigare rutin. Synpunkt kvarstår.</p>
Se över anläggningarnas skal-skydd	<p>Svar från förbundet Vissa åtgärder har vidtagits. En standard över vad som är rimligt skydd på anläggningar planeras att tas fram.</p> <p>Vår kommentar: Rekommendation delvis åtgärdad.</p>
Säkerställa att erforderliga styrdokument gällande it-säkerhet uppdateras och att berörda medarbetare får löpande utbildning.	<p>Svar från förbundet Ett arbete pågår med att ta fram styrdokument inom it-säkerhet. Cybersäkerhetslagen har tillkommit och förbundet behöver komplettera med styrdokument även inom detta område. Utbildningar har inte genomförts.</p> <p>Vår kommentar: Ett arbete pågår med att ta fram styrdokument.</p>
Säkerställa att styrdokument finns tillgängliga och att de är kända av samtliga berörda medarbetare.	<p>Svar från förbundet En ny struktur för lagring av dokument har tagits fram men den är inte lanserad än. Arbetet med att ta fram en ny informationshanteringsplan pågår.</p> <p>Vår kommentar: Åtgärder pågår.</p>
Delegationsbeslut och diarieföring	I förra årets grundläggande granskning ingick en revisionsfråga gällande diarieföring och delegationsbeslut. Kontrollmoment både gällande diarieföring och delegationsbeslut har ingått i 2025 års internkontrollplan. Genomförda kontroller har visat att rutiner följs. Vid intervjuer lyftes att diarieföring av upphandlingar fortfarande är ett utvecklingsområde.

2.4.1 Bedömning

Vi bedömer att förbundet delvis har vidtagit åtgärder utifrån föregående års rekommendationer. Ett arbete pågår med att åtgärda flera av rekommendationerna. Ytterligare uppföljning kommer att göras i kommande års granskning.

3 BEDÖMNING

Vår bedömning är att direktionen i huvudsak har en tillfredsställande ledning och styrning av verksamheten. Den interna kontrollen är i huvudsak tillräcklig inom de områden vi granskat.

Bedömningen grundar sig på följande:

Revisionsfråga	Svar	Kommentar
Har förbundet bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt?	I huvudsak	Förbundet har antagit budget, verksamhetsplan och styrande dokument. Verksamheten har delvis genomförts enligt förbundsordning och ägardirektiv. Nio av de tio övergripande målen uppfylls. Direktionen har inte fattat beslut om avvikelser i verksamheten under året. Uppföljningarna har inte visat på avvikelser. Direktionen lämnar löpande uppdrag till förbundsledningen under året och håller sig informerade om verksamheten. Förbundet har processer för planering, genomförande och uppföljning.
Har nämnden en ändamålsenlig styrning, uppföljning och rapportering av sin ekonomi?	Ja	Förbundet har antagit budget enligt krav i förbundsordning och ägardirektiv. Utfallet är bättre än lämnade prognoser under året.
Har nämnden sett till att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig?	I huvudsak	Direktionen har antagit internkontrollplan. Planen har endast följts upp vid ett tillfälle vilket är i enlighet med fastställd plan. Direktionen har inte varit delaktig i riskanalys eller framtagandet av planen. Vi ser positivt på den utveckling som gjorts i 2025 års internkontrollplan.
Har förbundet vidtagit åtgärder utifrån de rekommendationer som lämnades i föregående års granskning?	Delvis	Ett arbete pågår med att åtgärda flera av rekommendationerna. Ytterligare uppföljning kommer att göras i kommande års granskning.

Vi noterar att arbetet med att genomföra åtgärder utifrån flera av föregående års rekommendationer pågår och vi har därför valt inte lämna några ytterligare rekommendationer i årets granskning.